EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 07 31
COM(2015) 382 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

pagal Reglamento (EB) Nr. 391/2009 dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų 10 straipsnio 2 dalį

I. Įžanga

Šioje ataskaitoje apžvelgiama, kaip pripažintos organizacijos įgyvendina Reglamento (EB) Nr. 391/2009 (toliau – reglamentas) 10 straipsnio 1 dalį, susijusią su jų taisyklių bei procedūrų derinimu ir įrangos, medžiagų ir detalių klasės liudijimų abipusio pripažinimo sistemos nustatymu.

Ši ataskaita grindžiama nepriklausomu tyrimu, kaip nustatyta minėto reglamento[1] 10 straipsnio 2 dalyje.

Vykdydamos savo vėliavos valstybių pareigas, tų valstybių administracijos gali tarptautinėmis konvencijomis grindžiamus ir įstatymais nustatytus įpareigojimus pavesti vykdyti laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijoms (toliau – klasifikacinės bendrovės). Kiekviena organizacija yra atsakinga prieš vėliavos valstybės administraciją ir jai atskaitinga už tos administracijos vardu atliekamą darbą.

Šioms organizacijoms pavestos vykdyti pagrindinės pareigos aprašytos Tarptautinės jūrų organizacijos tarptautinėse konvencijose arba susijusiuose Sąjungos teisės aktuose. Europos Sąjungoje reglamentu ir Direktyva 2009/15/EB[2] nustatomos bendrosios laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų taisyklės ir standartai, taip pat nustatoma tų organizacijų pripažinimo ir valstybių narių jūrų administracijų, kurios minėtą įstatymais nustatytą darbą gali pavesti atlikti tik pagal reglamentą pripažintoms organizacijoms (toliau – ES pripažintos organizacijos), atitinkamos veiklos teisinė sistema.

Tarptautiniu lygmeniu susijusi teisinė sistema nustatyta nuo 2015 m. sausio 1 d. galiojančiuose Tarptautinės jūrų organizacijos priemonių įgyvendinimo ir pripažintų organizacijų kodeksuose. Siekdama užtikrinti Sąjungos teisės aktų atitiktį minėtiems kodeksams, Komisija priėmė Komisijos įgyvendinimo direktyvą 2014/111/ES[3] ir Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1355/2014[4].

Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1355/2014 25 konstatuojamoje dalyje paaiškinama, kad Reglamento (EB) Nr. 391/2009 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta medžiagų, įrangos ir detalių klasės liudijimų abipusio pripažinimo sistema galioja tik Sąjungoje ir tik su valstybių narių vėliavomis plaukiojantiems laivams. Atitinkami užsienio laivų liudijimai pripažįstami atitinkamų ne ES vėliavos valstybių nuožiūra joms, visų pirma, pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją naudojantis savo išimtine jurisdikcija.

Vykdydamos savo veiklą klasifikacinės bendrovės įpareigoja gamintojus laikytis įvairių kiekvienos bendrovės parengtų reikalavimų. Šių reikalavimų svarbu laikytis statant ir eksploatuojant laivus, be to, jais laivo savininkui, draudėjui ir galiausiai vėliavos valstybei suteikiamas tikrumas dėl laivo saugos.

Jei bendrovės abipusio klasės liudijimų pripažinimo sistemos netaiko, reikalingi keli liudijimai: kad galėtų veikti pasaulio mastu (ir bendradarbiauti su įvairiais laivų savininkais, kurie renkasi klasifikacinę bendrovę laivo statybai prižiūrėti), jūrų įrangos tiekėjai tai pačiai

[1] http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

[2] Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/15/EB dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų ir atitinkamos jūrų administracijų veiklos bendrųjų taisyklių ir standartų (OL L 131, 2009 5 28, p. 47).

[3] 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva 2014/111/ES, kuria atsižvelgiant į tam tikrus Tarptautinės jūrų organizacijos priimtus kodeksus ir su jais susijusius kai kurių konvencijų ir protokolų pakeitimus iš dalies keičiama Direktyva 2009/15/EB.

[4] 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1355/2014, kuriuo atsižvelgiant į tam tikrus Tarptautinės jūrų organizacijos priimtus kodeksus ir su jais susijusius kai kurių konvencijų ir protokolų pakeitimus iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 391/2009.

įrangos detalei turi gauti įvairių klasifikacinių bendrovių išduodamą liudijimą, kuriuo atitiktis dažnai patvirtinama pagal labai panašius reikalavimus, o kartais – remiantis tais pačiais bandymais, atliktais net tose pačiose (dažnai – gamintojų) laboratorijose. Šis klausimas aptariamas Reglamento (ES) Nr. 391/2009 10 straipsnio 1 dalyje, nes tai, ar produktą tvirtina viena ar kelios klasifikacinės bendrovės, yra svarbu ir ES vidaus rinkos atžvilgiu.

Reglamentu ES pripažintos organizacijos įpareigojamos suderinti savo klasifikavimo taisykles ir nustatyti įrangos, medžiagų ir detalių klasės liudijimų abipusio pripažinimo sistemą. Visų pirma, pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalį „*[p]ripažintos organizacijos viena su kita periodiškai konsultuojasi, siekdamos užtikrinti organizacijų naudojamų taisyklių ir procedūrų bei jų įgyvendinimo lygiavertiškumą ir darną. Nepažeisdamos vėliavos valstybių įgaliojimų, jos bendradarbiauja siekdamos nuoseklaus tarptautinių konvencijų aiškinimo.*

Pripažintos organizacijos tam tikrais atvejais susitaria dėl techninių ir procedūrinių sąlygų, pagal kurias jos pripažins viena kitos medžiagos, įrangos ir detalių klasės liudijimus remdamosi lygiaverčiais standartais, pasirinkdamos griežčiausius bei reikliausius standartus.“

Toks suderinimas turi būti skiriamas nuo ES teisės aktuose nustatytų, jūrų įrangai taikomų reikalavimų derinimo. Direktyva dėl laivų įrenginių[5] reglamentuojama laive sumontuota įranga, kuriai pagal vieną ar kelias tarptautines konvencijas (pvz., dėl jūrų taršos prevencijos, apsaugos nuo gaisro, laivybos, gelbėjimo priemonių) taikomas vežimo reikalavimas. Valstybėms narėms neleidžiama drausti tiekti rinkai arba su ES vėliava plaukiojančiame laive sumontuoti Direktyvą dėl laivų įrenginių atitinkančios laivų įrangos ir atsisakyti su jų vėliava plaukiojantiems laivams išduoti su ta įranga susijusius liudijimus. Atitinkama įranga turi būti paženklinta matomu atitiktį Direktyvai dėl laivų įrenginių patvirtinančiu šturvalo ženklu. Siekdama palengvinti šturvalo ženklu pažymėtos įrangos prekybą ir išvengti jos pakartotinio sertifikavimo, Sąjunga sudarė abipusio pripažinimo susitarimą[6] su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

Tačiau didelei daliai jūrų įrangos (pvz., į tarptautines konvencijas neįtrauktai įrangai) Direktyva dėl laivų įrenginių netaikoma; jai taikomi klasifikacinių bendrovių sertifikavimo reikalavimai. Tokiai įrangai skirta minėto reglamento 10 straipsnio 1 dalis.

II. Iki šiol padaryta pažanga

Reglamente nenustatyti konkretūs abipusio pripažinimo reikalavimo įgyvendinimo būdai. Jame nenustatyti ir konkretūs terminai. Taigi juo suteikiama galimybė ES pripažintoms organizacijoms lanksčiai bendradarbiauti tarpusavyje ir su kitais suinteresuotaisiais subjektais, pvz., Laivų ir laivų įrangos asociacija („SEA Europe“) ir spręsti dėl būtinų šio reikalavimo įgyvendinimo veiksmų.

ES pripažintos organizacijos sistemingai įgyvendino pirmąjį (derinimo) reikalavimą suderindamos technines ir procedūrines produktų, kurie atitinka abipusio pripažinimo sistemos reikalavimus, sertifikavimo sąlygas. Organizacijos tvirtina, kad vykdydamos šį reikalavimą jos rinkosi griežčiausius bei reikliausius standartus. Atlikus dabartinės taisyklių ir procedūrų derinimo proceso būklės peržiūrą paaiškėjo, kad šis procesas dar vos tik prasidėjo.

[5] 1996 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 96/98/EB dėl laivų įrenginių (OL L 46, 1997 2 17, p. 25) su pakeitimais.
[6] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2004_150_R_0042_01&from=EN

Pagal abipusio pripažinimo sistemą išduoti keli abipusio pripažinimo liudijimai, tačiau rinkoje jie naudojami kartu su tiems konkretiems produktams skirtais atskirų pripažintų organizacijų liudijimais. Kitaip tariant, atskirų pripažintų organizacijų liudijimai iš rinkos nėra pašalinti. Iš to matyti, kad reikia skirti daugiau laiko ir praktiškai išbandyti naują abipusio pripažinimo liudijimą, kuris galėtų tapti įprastas naudoti ir galbūt pakeistų atskirai išduodamus liudijimus.

Dėl antrojo (abipusio pripažinimo) reikalavimo ES pripažintos organizacijos apsvarstė šiuos scenarijus:

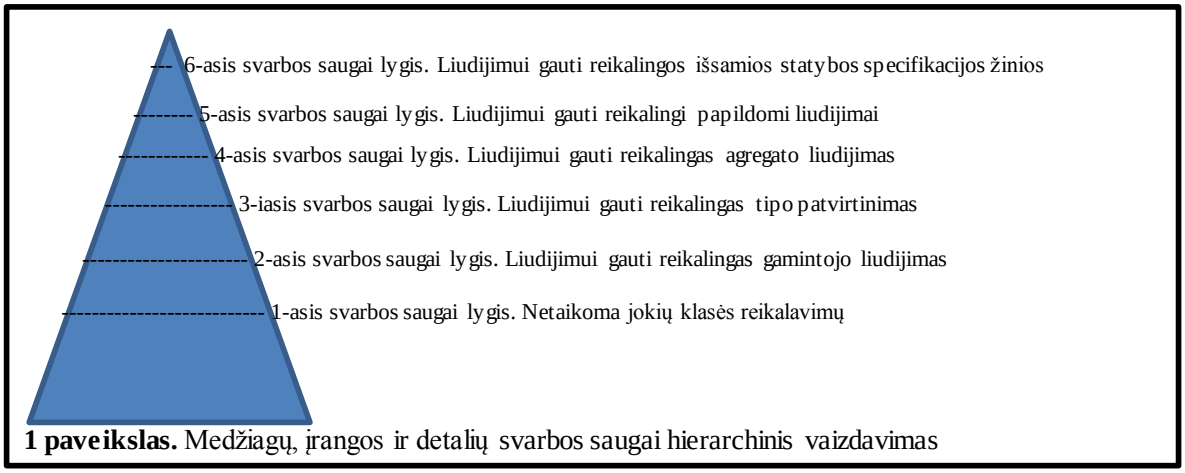
1. tiesiogiai pripažinti kaip tolygius viena kitos standartus ir liudijimus tokius, kokie jie yra;

2. įvertinus visų ES pripažintų organizacijų susijusiems produktams (medžiagoms, įrangai, detalėms) taikomas visas klasifikavimo taisykles, pasirinkti ir tiesiogiai pripažinti griežčiausiomis ir reikliausiomis laikomas taisykles;

3. parengti naujus bendrus techninius reikalavimus, kuriais remiantis atitinkamais atvejais būtų išduodamas papildomas organizacijų abipusiškai pripažįstamas liudijimas. Be siūlomo (abipusiškai pripažįstamo) liudijimo toliau galiotų ir kiekvienos ES pripažintos organizacijos išduoti atskiri liudijimai.

Reglamento 10 straipsnio 1 dalyje nustatytus įpareigojimus organizacijos pasirinko įgyvendinti pagal trečiąjį scenarijų.

Produktams tarpvalstybiniu mastu vertinti buvo sukurtas 6 lygių svarbos saugai skale grindžiamas rizikos vertinimo mechanizmas (žr. 1 paveikslą).

1 paveikslas. Medžiagų, įrangos ir detalių svarbos saugai hierarchinis vaizdavimas

Svarbos saugai skalė pavaizduota kaip hierarchinė piramidė[7]. Aukščiausio (6-ojo) šios piramidės lygio liudijimui gauti reikalingos išsamios statybos specifikacijos žinios. Žemesnio (5-ojo) lygio liudijimui gauti reikalingi papildomi liudijimai. 4-ojo lygio liudijimui – agregato liudijimas, o 3-iojo lygio liudijimui – tik tipo patvirtinimas. Žemesnių lygių (1-ojo ir 2-ojo) liudijimams klasės reikalavimai netaikomi arba turi būti pateiktas tik gamintojo liudijimas. ES pripažintos organizacijos susitarė dėl techninių reikalavimų, taikomų ribotam skaičiui (šiuo

[7] Žr. 12 psl. (ES pripažintų organizacijų taikomas 10 straipsnio įgyvendinimo scenarijus): http://www.euromr.org/SiteAssets/Document%20Archive/EU_report_1212_L02.pdf.

metu 34, o nuo 2015 m. liepos 1 d. šis skaičius turėtų išaugti iki 44) produktų, atitinkančių tipo patvirtinimu grindžiamo sertifikavimo reikalavimus ir priskiriamų 3-iajam minėtos skalės svarbos saugai lygiui. Šios rūšies sertifikavimas vadinamas abipusio pripažinimo sistema.

ES pripažintos organizacijos susitaria dėl techninių reikalavimų, susijusių su atitinkamais liudijimais[8], ir jie skelbiami suskirstyti į rinkinius. Per paskutinius metus sukaupus patirties, laipsniškas šių rinkinių rengimas paspartėjo; jų rengimo (nuo pradinės koncepcijos iki paskelbimo) etapai nurodyti toliau esančioje lentelėje:

Rinkinio numeris	Pradinė koncepcija	Paskelbimas
1	2010 06 29	2013 01 01
2	2011 09 06	2013 07 01
3	2013 09 24	2014 07 01
4	2014 04 23	numatyta paskelbti 2015 07 01
5	2015 04 21	Vyksta darbas

Į pirmąjį rinkinį buvo įtraukti 3-iajam svarbos saugai lygiui priskiriamų 11 produktų techniniai reikalavimai; jie įsigaliojo 2013 m. pradžioje. Vėliau buvo parengti tam pačiam (3-iajam) svarbos saugai lygiui skirti antrasis (11 produktų, 2013 m. liepos mėn.) ir trečiasis (12 produktų, 2014 m. liepos mėn.) rinkiniai. Ketvirtasis 10 produktų (taip pat priskiriamų 3-iajam svarbos saugai lygiui) techninių reikalavimų rinkinys įsigaliojo 2015 m. liepos 1 d. Prasidėjo 5-ojo rinkinio parengiamieji darbai: pramonės sektorius dalyvauja 5-ojo rinkinio produktų techninių reikalavimų atrankoje, kuri grindžiama ES pripažintų organizacijų abipusio pripažinimo grupės pateiktu bendru 3-iajam svarbos saugai lygiui priskiriamų produktų sąrašu. Visi abipusio pripažinimo sistemos rinkiniai yra susiję su tipo patvirtinimo kategorijos produktais, nes ši kategorija laikoma žemo svarbos lygio. Taip galima įgyti darbo su nauja sistema patirties, kartu apribojant pavojų saugai. Priėmus 4-ąjį rinkinį, šios sistemos reikalavimus atitinkančių produktų 44 techniniai reikalavimai sudaro apie 50 proc. viso tipo patvirtinimo sertifikavimo, kurio reikalaujama pagal ES pripažintų organizacijų klasifikavimo taisykles. Organizacijų nuomone, kuo aukštesnis svarbos saugai lygis, tuo sudėtingesni procesai, į kuriuos turi būti atsižvelgiama. Tačiau laikoma, kad šiuo metu turimas produktų sąrašas nėra pakankamai išsamus, kad suteiktų pridėtinės vertės verslui, nes, gamybos sektoriaus nuomone, jis taikomas tik mažam rinkos segmentui.

Sutelkusios dėmesį į techninių reikalavimų derinimą, organizacijos galėjo pasirinkti tiesiog pripažinti viena kitos liudijimus, bent susijusius su 3-iajam svarbos saugai lygiui priskiriamais produktais. Taip galbūt būtų paspartėjusi pažanga ir būtų labiau patenkinti jūrų įrangos gamintojų lūkesčiai.

III. Šiuo metu sprendžiami klausimai

Saugos reikalavimų laikymasis

Nustatyta, kad abipusio pripažinimo sistema atitinka reglamento 10 straipsnio 1 dalyje pabrėžtus saugos reikalavimus. Visi pagrindiniai suinteresuotieji subjektai pritarė, kad sauga yra svarbiausias prioritetas.

[8] Sutarti techniniai reikalavimai, kuriais grindžiamas abipusio pripažinimas: http://www.euromr.org/technical-requirements.

Techniniai reikalavimai, kuriais grindžiamas abipusio pripažinimo liudijimas, rengiami ir įgyvendinami pagal griežčiausias taisykles, ir visos ES pripažintos organizacijos, išduodamos naują abipusio pripažinimo liudijimą, vadovaujasi tomis pačiomis taisyklėmis. Be to, visi ateityje išduosiami nauji abipusio pripažinimo liudijimai bus visiškai vienodai pripažįstami visame pasaulyje. Tačiau jei tam tikra ES pripažinta organizacija nepripažįsta abipusio pripažinimo liudijimo, ji, naudodamasi ES pripažintų organizacijų grupės nustatytomis vidaus pranešimų teikimo procedūromis ir laikydamasi 10 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos, nurodo tokio incidento priežastis ir jis atitinkamai sprendžiamas.

Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas

Reikėtų pažymėti, kad jūrų įrangos pramonės dalyvavimas abipusio pripažinimo liudijimų išdavimo procese yra ribotas.

Viena vertus, dideli originaliosios įrangos gamintojai aktyviau dalyvauja abipusio pripažinimo procese dėl savo pačių interesų ir dėl to, kad turi praeityje bendradarbiaujant tarptautiniu mastu (pvz., dalyvaujant tarptautinėje elektrinių ar mechaninių gaminių ir įrangos standartizavimo veikloje) įgytų žinių apie panašius sertifikavimo procesus. Kita vertus, mažesni originaliosios įrangos gamintojai nėra taip gerai informuoti ir dalyvauja mažiau; tai lemia jų rinkos ypatumai, kaip antai mažesnė rinkos apimtis, ir riboti administraciniai ir finansiniai ištekliai. Būtent ši dalis jūrų įrangos gamintojų norėtų būti geriau informuojami apie abipusio pripažinimo liudijimų išdavimo sistemą. Atitinkamai būtent ši suinteresuotųjų subjektų grupė galėtų geriausiai pasinaudoti reglamento teikiama nauda, nes šie gamintojai gali rečiau įsigyti kelis liudijimus.

Didelė dalis suinteresuotųjų subjektų mano, kad informacijos neturima arba jos turima mažai[9]. Taip gali būti dėl to, kad abipusio pripažinimo sistema buvo įdiegta, pasirodė ir pradėjo veikti rinkoje per trumpą laiką – visi turimi abipusio pripažinimo liudijimai yra išduoti per paskutinius 18 mėnesių.

Siekdamos plačiau paskleisti informaciją savo organizacijose, visos ES pripažintos organizacijos sukūrė abipusio pripažinimo liudijimų išdavimo vidaus procedūras. Jos taikomos tiek ES, tiek visame pasaulyje (t. y., visame pasaulyje veikiančiose ES pripažintų organizacijų būstinėse ir padaliniuose) ir yra glaudžiai susijusios su kiekvienos organizacijos pasaulinio masto veikla. Tuo metu, kai buvo rengiama ši ataskaita, iš viso buvo paskelbta 14 abipusio pripažinimo liudijimų[10]. Svarbu pažymėti, kad šiuos liudijimus įsigyja ne tik ES šalyse pagrindinę būstinę turintys gamintojai, bet ir tie, kurių pagrindinė būstinė yra JAV, Taivanyje ir Pietų Korėjoje. Tai dar kartą parodo pasaulinį sektoriaus veiklos pobūdį ir kuo platesnio išduodamų abipusio pripažinimo liudijimų pripažinimo svarbą.

Su išlaidomis ir administracine našta susiję klausimai

Šiuo metu trūksta skaidrumo, susijusio su abipusio pripažinimo liudijimo įsigijimo **išlaidomis**.

Sunku susidaryti išsamų vaizdą apie bendras išlaidas, nes naujo abipusio pripažinimo liudijimo kaina skiriasi priklausomai nuo produkto, dėl kurio jis bus išduotas. Taigi, paprastiems masinės gamybos produktams (pvz., vožtuvams, elektrinėms detalėms ir pan.)

[9] http://www.easy-content.be/Documents/Open.aspx?guid={0CF8BB9B-3D56-4E4F-ABCF-B3F8991A6A81}
http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

[10] Žr. Reglamento (EB) Nr. 391/2009 10 straipsnio 2 dalyje nurodyto nepriklausomo tyrimo V priedėlį. http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

skirto naujo liudijimo kaina gali svyruoti nuo panašios iki dvigubai didesnės kainos, palyginti su ta, kurios buvo prašoma už tam pačiam produktui, dėl kurio anksčiau reikėjo turėti atskirų pripažintų organizacijų išduotus tipo patvirtinimo liudijimus, skirto liudijimo kainą. Tačiau konkretiems kitos kategorijos produktams (vienetiniams ne masinės gamybos produktams) skirto naujo abipusio pripažinimo liudijimo kaina galėtų būti daug didesnė už atskiros pripažintos organizacijos tipo patvirtinimo liudijimo kainą. Kita vertus, atrodo, kad liudijimų atnaujinimo mokesčiai yra panašūs į tipo patvirtinimo liudijimų atnaujinimo kainą. ES pripažintos organizacijos tiek abipusio pripažinimo liudijimus, išduotus pagal abipusio pripažinimo sistemą, tiek atskirų pripažintų organizacijų tipo patvirtinimo liudijimus (dėl šių liudijimų taip pat žr. TJO aplinkraštį MSC.1/Circ. 1221[11]) paprastai atnaujina kas penkerius metus. Tam tikrais atvejais didesnę kainą lėmė tai, kad išduodant kai kuriuos naujus abipusio pripažinimo liudijimus reikalaujama atlikti bandymus dalyvaujant stebėtojui, ir būtinybė laikytis griežtesnių standartų.

Iš nepriklausomame tyrime pateiktų pirminių duomenų matyti, kad, priklausomai nuo konkretaus produkto ir viso proceso sudėtingumo (t. y., administracinės naštos), **laikas**, per kurį galima įsigyti abipusio pripažinimo liudijimą, labai skiriasi – nuo 6 mėnesių iki 2 metų. Tokie skirtumai gali iš dalies priklausyti ir nuo to, kad iki šiol išduotas tik nedidelis skaičius abipusio pripažinimo liudijimų, todėl sunku daryti apibendrintas išvadas dėl šiems liudijimams išduoti reikalingo laiko trukmės. Buvo pranešta[12], kad konkrečiam produktui tuo pačiu metu buvo išduotas ir abipusio pripažinimo liudijimas, ir atskiros ES pripažintos organizacijos tipo patvirtinimo liudijimas. Vis dėlto, svarbu pripažinti, kad po to, kai bus išduota daugiau abipusio pripažinimo liudijimų ir visas procesas bus labiau standartizuotas, laikas, per kurį bus galima įsigyti naują abipusio pripažinimo liudijimą, gali labai sutrumpėti.

IV. Tolesni veiksmai

Svarbos saugai vertinimo mechanizmas

Šiuo metu padaryta pažanga tik 3-iajam svarbos saugai lygiui priskiriamų produktų, atitinkančių abipusio pripažinimo liudijimo išdavimo reikalavimus, atžvilgiu. ES pripažintos organizacijos į procesą bandė įtraukti jūrų įrangos pramonės atstovus; tai, be kita ko, matyti iš ilgo posėdžių ir iniciatyvų, vykstančių nuo 2009 m., sąrašo[13]. Šiame etape svarbu spręsti poveikio saugai srities klausimus. Tai gali būti daroma taikant tą patį, kaip ES pripažintų organizacijų, rizika grindžiamą požiūrį, įskaitant visiems 3-iajam svarbos saugai lygiui priskiriamiems produktams[14], įtrauktiems į jau turimus (1-ąjį, 2-ąjį ir 3-iąją) ir netrukus turėsimus du (2015 m. liepos 1 d. paskelbtą 4-ąjį ir 2016 m. vasarą paskelbsimą 5-ąjį) produktų rinkinius, taikomus griežčiausius techninius reikalavimus, ir atsižvelgiant į poreikį atlikti bandymus dalyvaujant stebėtojui, kai to reikia norint įsigyti abipusio pripažinimo liudijimą. Taip ilgainiui gali įsitvirtinti principo, kuriuo grindžiama abipusio pripažinimo sistema, taikymas, ir juo remiantis būtų galima toliau spręsti saugos klausimus.

Rengiant pažangesnį ir išsamesnį rizika grindžiamą produktų, priskiriamų kitam (4-ajam) svarbos saugai lygiui, atrankos modelį reikėtų įtraukti įvairias suinteresuotųjų subjektų, tarp jų

[11] http://www.iho.int/mtg_docs/industry/ECDIS_workshop_12/MSC_Circ1221.pdf
[12] http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm
[13] Žr. Reglamento (EB) Nr. 391/2009 10 straipsnio 2 dalyje nurodyto nepriklausomo tyrimo I priedėlį. http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm
[14] Žr. Reglamento (EB) Nr. 391/2009 10 straipsnio 2 dalyje nurodyto nepriklausomo tyrimo II priedėlį. http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/studies/maritime_en.htm

– draudėjų, organizacijas. ES pripažintos organizacijos numato atlikti 6 mėn. trukmės bandomąjį tyrimą, skirtą aukštesnio (4-ojo) lygio saugai užtikrinti.

Galutinių naudotojų dalyvavimas

ES pramonės suinteresuotieji subjektai, atrodo, gana aktyviai dalyvauja ES pripažintų organizacijų vykdomame konsultavimo procese, o pasaulio pramonės atstovai jame ateityje galėtų aktyviau dalyvauti. Šį teiginį galima pagrįsti tuo, kad iš septynių gamintojų, kurie kai kuriems iš savo produktų jau naudoja naują abipusio pripažinimo liudijimą, trys turi būstines už ES ribų (t. y. JAV, Taivanyje ir Pietų Korėjoje). Pasaulio pramonės atstovams dalyvaujant šiame procese galėtų padidėti abipusio pripažinimo liudijimų pripažinimas pasaulio mastu. Be to, pasinaudojant asociacijomis ir rengiant informacinius seminarus bei panašius renginius, būtų skatinamas didesnis mažų originaliosios įrangos gamintojų dalyvavimas, nes šie gamintojai sudaro šiuo metu įgyvendinamoje abipusio pripažinimo sistemoje rečiau dalyvaujančių subjektų grupę. Taip abipusio pripažinimo liudijimai galėtų padėti mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) lengviau patekti į rinką. Tačiau dėl šiuo metu esančios neaiškios padėties, susijusios su savanorišku įvairių pasaulio šalių administracijų abipusio pripažinimo liudijimų pripažinimu, šios priemonės gali būti taikomos tik ES įsteigtoms MVĮ, tiekiančioms įrangą laivams, plaukiojantiems su vienos iš ES valstybių narių vėliava. Savanoriškas liudijimų pripažinimas pasaulyje dar turėtų būti skatinamas, o į platesnį naudotojų ratą orientuotų bendrovių patekimo į rinką laikas ir administracinės išlaidos turėtų sumažėti.

Papildomi aspektai

Šiame etape nėra aišku, ar ES pripažintoms organizacijoms pavyks **artimiausioje ateityje** parengti abipusiškai pripažįstamo **sudėtingesnių produktų** sertifikavimo reikalavimus. Įrangos gamintojai nekantriai laukia, kada galės pasiūlyti galimų naujų produktų, turinčių didesnę svarbą saugai, sąrašą. Tuo tikslu asociacija „SEA Europe“ ir ES pripažintos organizacijos pasiūlė tolesnius veiksmus, įskaitant suplanuotus didžiausių tarptautiniu mastu veikiančių pramonės suinteresuotųjų subjektų susitikimus, per kuriuos būtų aptarti papildomų produktų įtraukimo į sistemą klausimai, išklausyti su tuo susiję atsiliepimai ir rekomendacijos.

Kalbant apie šiuo metu turimus produktus, nepriklausomas tyrimas parodė, kad didelė dalis suinteresuotųjų subjektų (tokių kaip gamintojai, laivų valdytojai, draudėjai, laivų statyklos, laivų statytojai ir laivų remonto įmonės) neturėjo informacijos apie abipusio pripažinimo liudijimų naudojimą ir pripažinimą ir nežinojo, ar šiuos liudijimus šiuo metu pripažįsta visos ES pripažintos organizacijos.

Todėl, siekiant plačiau informuoti apie abipusio pripažinimo sistemą, galėtų būti numatyta surengti **informacinių renginių** (pvz., darbo grupių, seminarų), o kartu didesnė dalis suinteresuotųjų subjektų, turinčių skirtingų pramonės interesų, galėtų būti plačiau informuojami apie abipusio pripažinimo sistemos reikalavimus atitinkantiems produktams keliamus techninius reikalavimus. Tuo tikslu ES pripažintų organizacijų ir asociacijos „SEA Europe“ surengti du seminarai įvertinti kaip veiksmingas žingsnis šia linkme, ir tokių veiksmų turėtų būti toliau imamasi.

Numačius laiko per turimus ryšių kanalus gaunamoms rekomendacijoms ir atsiliepimams apie sistemą išnagrinėti[15] galėtų padidėti informuotumas ir būtų skatinamas aktyvesnis didesnės suinteresuotųjų subjektų grupės dalyvavimas. Produktai ir (arba) agregatai, kuriems taikomos bendros ES pripažintų organizacijų taisyklės, galėtų būti laikomi gera darbų pradžia siekiant praplėsti sistemą, kad ji apimtų kitą (4-ąjį) svarbos saugai lygį. Be to, abipusio pripažinimo sistema galėtų būti aktyviau pripažįstama, jei būtų informuojami laivų savininkai, statytojai ir vietos prižiūrėtojai. Kita abipusio pripažinimo sistemos naudojimo skatinimo priemonė būtų skaidrumo, susijusio su abipusio pripažinimo liudijimų įsigijimo išlaidomis, didinimas.

V. Išvados

ES pripažintų organizacijų sukurta abipusio pripažinimo sistema atitinka ES reglamentą, nors gamintojai kritikuoja paraiškų išduoti abipusio pripažinimo liudijimus teikimo procesą kaip dar nepakankamai racionalizuotą. Turima, nors ir labai nedidelė, patirtis rodo, kad detalių tiekėjai vis dar teikia paraiškas išduoti atskirus liudijimus, o kartu ir – abipusio pripažinimo liudijimą. Laikoma, kad jei išduodant tarpusavio pripažinimo liudijimą reikia atlikti bandymą dalyvaujant stebėtojui, patiriamos per didelės išlaidos (ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms). Kadangi apskritai trūksta informacijos (jos turi tik tiesiogiai susiję suinteresuotieji subjektai), papildomi informavimo ir informacijos sklaidos renginiai galėtų padidinti informuotumą ir dalyvavimą abipusio pripažinimo liudijimų išdavimo sistemoje. Didžiausia kliūtis, kurią reikia įveikti, yra susijusi su savanorišku pripažinimu tarptautiniu mastu. Pramonės atstovų ir susijusių valdžios institucijų dialogas galėtų padidinti supratimą ir abipusio pripažinimo liudijimų išdavimo sistemos pripažinimą už ES ribų. Abipusio pripažinimo sistema padeda visapusiškai skatinti saugą, nes pagal ją produktų, priskiriamų visiems 3-iojo svarbos saugai lygio produktų techninių reikalavimų, rinkiniams, atrankai taikomas rizika grindžiamas požiūris ir laikomasi griežčiausių taisyklių. Abipusio pripažinimo liudijimų išdavimo sistema gali būti toliau plečiama, kad apimtų daugiau jūrų įrangos produktų (pvz., sudėtingesnių produktų ar medžiagų), priskiriamų skirtingiems svarbos saugai lygiams.

Apibendrinant, šiame etape galima daryti toliau nurodytas išvadas.

- ES pripažintų organizacijų sukurta abipusio pripažinimo sistema atitinka ES reglamentą, nors jos taikymo sritis vis dar yra ribota ir turėtų būti toliau plėtojama.

- Šiuo metu konkretiems produktams skirti abipusio pripažinimo liudijimai naudojami kartu su atskirais tipo patvirtinimo liudijimais. Pripažintos organizacijos turėtų apsvarstyti galimybę atitinkamais atvejais racionalizuoti su abipusio pripažinimo liudijimais susijusias procedūras, kad jų kaina būtų konkurencingesnė ir jie galėtų palaipsniui pakeisti atskirus liudijimus.

[15] Prašymai pakeisti arba paaiškinti tarpusavio pripažinimo tikslais taikomus techninius reikalavimus ir susiję dokumentai: http://www.euromr.org/technical-requirements